

Aleg 668

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Myroniuka-Zajaczuka w sprawie regulacji Prutu i posła Tracza w sprawie regulacji Rybnicy i Pistynki.

Wysoki Sejmie!

Komisja gospodarstwa krajowego załatwiając przydzielone sobie uchwałami sejmowemi w dniu 23. września 1909 wnioski p. Myroniuka-Zajaczuka i p. Tracza, przedstawia następujący stan sprawy:

Rzeka górską Prut i jej dopływy Czeremosz, Rybnica i Pistynka czynią corocznie spustoszenia, niszcząc dobytek mieszkańców nadbrzeżnych i wypierając ich z własnych domostw.

Praktykowany na tych rzekach spław drzewa w niezwiązanym i w związanym stanie niszczy brzegi przy normalnym stanie rzeki, co jest zrozumiałe ze względu na piaszczysty, łatwo usuwający się teren brzegów z jednej strony, a brak policyi wodnej i nieprzestrzeganie przepisów policyjnych co do spławiania drzewa z drugiej strony.

Sfery miarodajne wskutek intensywnych starań stron interesowanych postanowiły przeprowadzić regulację Prutu i Czeremosza, w którym to celu utworzył rząd dla pierwszej rzeki biuro regulacji w Kołomyi, a dla drugiej takie same biuro w Kutach.

Regulacja Prutu od granicy bukowińskiej po Kołomyję (60 kilom.) odbywa się od lat czterech w tempie bardzo powolnem z dotacyi nadzwyczajnej Ministerstwa spraw wewnętrznych zasilonej ze strony kraju przyczynieniem się $12\frac{1}{2}\%$ ogólnych kosztów. Pozycja preliminarza państwowego na cel powyższy wynosiła w 1908 r. **100.000 koron**, w 1909 r. **140.000 koron**, w poprzednich latach po 50.000 K. rocznie. Komisja wyraża przekonanie, że należy domagać się podniesienia rzeczonej pozycji budżetowej na r. 1910 przynajmniej do kwoty **400.000 koron** i tak samo w latach następnych, jeśli regulacja tej części rzeki niema się ciągnąć w nieskończoność.

Komisja przedkłada Wysokiemu Sejmowi odnośną rezolucję do uchwały.

Na przestrzeni powyżej wymienionej znajdują się miejscowości położone nad Prutem, których ubezpieczenia domaga się wnioskodawca p. Myroniuk, a według informacji zasiągniętej przez Komisję projekt ubezpieczenia gminy Siemiatkowce w powiecie kołomyjskim po myśli p. wnioskodawcy i Wołczkowiec w powiecie śniatyńskim odesłany został c. k. Ministerstwu do zatwierdzenia.

Wykonanie ubezpieczeń reszty gmin przez p. wnioskodawcę wymaganych stanie się w czasie możliwe i w miarę podniesienia odnośnej pozycji preliminarza państwowego, do czego właśnie zdąża proponowana rezolucya pierwsza.

Regulacya Prutu od Kołomyi w górę (70 kilom.) ma nastąpić na podstawie generalnego projektu, będącego obecnie w opracowaniu, a który w roku przyszłym będzie przedłożony Wys. Sejmowi do uchwalenia ustawy z obowiązkiem przyczynienia się do ogólnych kosztów państwa w 60% a kraju 40% (uchwała z r. 1888).

W związku z regulacją Prutu znajduje się regulacya najważniejszego dopływu tegoż, t. j. Czeremoszu.

Regulacya Czeremoszu (160 kilom.) odbywa się jeszcze w wolniejszym tempie niż regulacya Prutu. Wprawdzie plan regulacyi rzeki w dwóch gminach powiatu Śniatyńskiego wygotowany z kosztorysem 175.000 koron, ale o szybkim postępie robót regulacyjnych nie może być mowy, skoro na ten cel razem z regulacją Prutu powyżej Kołomyi w preliminarzu państwowym wyznaczono na r. 1909 szczupłą kwotę 28.000 koron. Komisya uważa podniesienie odnośnej pozycji budżetu na r. 1910 i lata następne do kwoty rocznej 200.000 koron, za wskazane z uwagi, że tylko na większej przestrzeni za jednym razem wykonane regulacye i ubezpieczenie brzegów dają rękojmię trwałości, jakoteż w uwzględnieniu okoliczności, że rozchodzi się o zapobieżenie szkodom, wyrządzanym w znacznej części przez spław drzewa z lasów państwowych, położonych w powiecie kosowskim.

Proponowana rezolucya I. obejmuje także ten postulat wyższej kwoty na regulację rzeki Czeremosza.

Biuro regulacyi Czeremosza utworzone w roku bieżącym w Kutach składa się tylko z dwóch urzędników technicznych, co uważa Komisya za zupełnie niewystarczające. Biuro bowiem ma zadanie prowadzić budowę i równocześnie robić zdjęcia i przygotowywać projekt generalny, mający służyć w możliwie najbliższym czasie za podstawę do ustawy krajowej, z przyczynieniem się kraju w 40% a państwa w 60% do ogólnych kosztów.

Według opinii Komisji potrzebuje biuro przynajmniej czterech sił technicznych, aby zadaniu powyższemu odpowiedzieć.

W myśl zwyczaj poczynionych uwag Komisya przedkłada Wys. Sejmowi II-gą rezolucję do uchwały.

W ścisłym związku z regulacją Prutu zostaje regulacya dwóch ważniejszych dopływów tegoż t. j. Rybnicy i Pistynki, czego się domaga wniosek p. Tracza.

Nietylko spustoszenia wyrządzane przez te rzeki motywują konieczność spiesznej regulacyi tychże, ale także ta okoliczność, że rzeki te toczą wielkie masy żwiru z gór, osadzają je na dołach i utrudniają regulację głównej rzeki Prutu. Szkodliwy ten objaw jeszcze bardziej się potęguje przez dziki spław drzewa, praktykowany na tych rzekach. Komisya zaznacza, że z tego samego powodu szkodliwe są potoki górskie, które tocząc żwir z gór, podnoszą na dołach koryta rzek. Równocześnie przeto z regulacją Rybnicy i Pistynki należałoby podjąć zabudowanie potoków górskich. Komisya przeto przedkłada Wys. Sejmowi III-cią rezolucję do uchwały domagającą się, aby uchwalić się mające ustawy, dotyczące regulacyi Prutu i Czeremosza obejmowały zarazem regulację Rybnicy i Pistynki, jak też zabudowanie potoków górskich.

Załatwiając przeto wnioski pp. Myroninka i Tracza — w myśl powyższych wywodów, Komisya przedkłada Wys. Sejmowi następujące rezolucye do uchwały:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd:

1. aby w preliminarzu na r. 1910 z nadzwyczajnej dotacyi wyznaczył na regulacyę Prutu co najmniej 400.000 koron, a na regulacyę Czeremosza co najmniej 200.000 koron i tak samo w następnym latach;
2. aby wyposażył biuro regulacyi Czeremosza w Kutach co najmniej w cztery siły techniczne;
3. aby projekta ustaw dotyczących regulacyi Prutu i Czeremosza obejmowały także regulacyę Rybnicy i Pistynki, niemniej zabudowanie potoków górskich, będących w związku z regulacyą rzeczonych rzek.

Przewodniczący:

Brykczyński.

Sprawozdawca:

Krzysztofowicz.

